

JPF 2013/3

Rechtbank Zutphen

25 juli 2012, 126568 FA RK 11-2391; LJN BX4080.

(mr. Eskes)

[Verzoekster] te Virginia Beach, Verenigde Staten van Amerika,

verzoekster,

hierna te noemen: de vrouw,

advocaat: mr. E.L. Eijlsberg te Capelle aan den IJssel,

en

[verweerder] te Ermelo,

verweerder,

hierna te noemen: de man,

advocaat: mr. R. Kaya te Enschede.

IPR-familierecht, Rechtsmacht en toepasselijk recht, IPR-echtscheiding, IPR-gezag, IPR-alimentatie, IPR-huwelijksvermogensrecht

[Rv - 4 ; Rv - 827 ; BW - 10:113 ; Verordening Brussel II bis - 3; Haags Kinderbeschermingsverdrag 1996 - 5; Haags Kinderbeschermingsverdrag 1996 - 10; Haags Kinderbeschermingsverdrag 1996 - 15; Haags Alimentatieverdrag 1973 - 4; WCE - 1 ; lid 1 onder c ; Code of Virginia - 108.1, 108.2]

» **Samenvatting**

De vrouw (Amerikaanse nationaliteit) en de man (Nederlandse nationaliteit) zijn op 18 februari 2010 met elkaar gehuwd in Virginia Beach, Virginia, Verenigde Staten. Uit het huwelijk is een kind geboren in 2010. De man heeft zijn gewone verblijfplaats in Nederland. De vrouw is met toestemming van haar man met hun kind naar Virginia vertrokken. Zij verzoekt nu echtscheiding bij de Nederlandse rechter. Tevens verzoekt zij te bepalen dat de hoofdverblijfplaats van de minderjarige bij haar zal zijn en om een bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de minderjarige vast te stellen.

De rechtbank overweegt dat de Brussel II-bis Verordening niet van toepassing is ten aanzien van de vraag of de rechtbank rechtsmacht heeft, omdat naast Nederland ten minste één andere lidstaat betrokken dient te zijn. Daarom is art. 4 Rv van toepassing, waarbij art. 3, 4 en 5 Brussel II-bis van overeenkomstige toepassing worden verklaard. De Nederlandse rechter komt derhalve rechtsmacht toe ten aanzien van het verzoek tot echtscheiding nu de verweerder in Nederland woont.

Op grond van art. 1 lid 1 onder c Wet conflictenrecht inzake echtscheiding bepaalt Nederlands recht of echtscheiding kan worden verzocht en op welke gronden. Het huwelijk is duurzaam ontworicht waardoor het verzoek toewijsbaar is.

Met betrekking tot de hoofdverblijfplaats en de verdeling van zorg- en opvoedingstaken over de minderjarige is art. 4 lid 3 Rv van toepassing, waarin wordt bepaald dat indien de Nederlandse rechter rechtsmacht heeft met betrekking tot de echtscheiding, dit tevens zorgt voor rechtsmacht in het kader van nevenvoorzieningen. De rechtbank oordeelt dat er voldoende verbondenheid bestaat met de Nederlandse rechtssfeer. Ten aanzien van de kosten in verzorging en opvoeding zal de rechtbank het recht van de staat Virginia toepassen omdat de onderhoudsgerechtigde daar woont (op grond van het Haags Alimentatieverdrag 1973), ondanks dat de Verenigde Staten geen Verdragsluitende partij zijn.

De rechtbank heeft rechtsmacht ter zake van de verdeling op grond van art. 4 lid 3 jo. art. 827 Rv. Op het verzoek is Nederlands recht van toepassing op grond van het Haags Huwelijksvermogensverdrag

1978. Het verzoek omtrent de verdeling van de huwelijksgoederengemeenschap wordt door de rechtbank afgewezen omdat voor beide partijen niet duidelijk is welke schulden er zijn.

[beslissing/besluit](#)

» Uitspraak

Het procesverloop

(...; red.)

De feiten

De vrouw is Amerikaans burger; de man heeft de Nederlandse nationaliteit. Zij zijn op 18 februari 2010 met elkaar gehuwd in Virginia Beach, Verenigde Staten van Amerika, in gemeenschap van goederen.

Uit dit huwelijk is geboren:

[dochter], geboren op [2010] te Schiedam.

Het verzoek

De vrouw verzoekt dat de rechtbank bij beschikking, voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad:

- a. tussen partijen de echtscheiding zal uitspreken;
- b. zal bepalen dat de verblijfplaats van [dochter] bij haar zal zijn;
- c. zal bepalen dat de man zal bijdragen in de kosten van verzorging en opvoeding van de minderjarige met een bedrag van € 195,= per maand;
- d. de verdeling van de huwelijksgoederengemeenschap zal vaststellen op de door haar voorgestane wijze;
- e. zal bepalen dat de verdeling van de zorg- en opvoedingstaken over [dochter] zal plaatsvinden op de door haar voorgestane wijze;
- f. een beslissing zal geven omtrent de kosten van de procedure.

Zij stelt, naast hetgeen hiervoor als vaststaand is weergegeven, dat het huwelijk van partijen duurzaam is ontworpen, dat zij behoefte heeft aan en de man voldoende draagkracht heeft voor de verzochte bijdrage en dat het verzoek omtrent de verblijfplaats en de zorg- en opvoedingstaken in het belang is van de minderjarige.

Het verweer tevens zelfstandig verzoek

De man verzoekt dat de rechtbank het verzochte behoudens de echtscheiding zal afwijzen.

Hij verzoekt voorts dat de rechtbank bij beschikking, voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad:

- zal bepalen dat [dochter] zijn woonplaats zal volgen;
- (subsidiar) een contactregeling voor de vakanties zal bepalen.

Hij stelt dat het belang van [dochter] meebrengt dat zij in Nederland blijft.

Het verweer op het zelfstandig verzoek

De vrouw verzoekt dat de rechtbank het zelfstandige verzoek zal afwijzen en persisteert voor het overige.

De beoordeling

De rechtbank ziet aanleiding allereerst een inleidende opmerking te maken over het vraagstuk omtrent de rechtsmacht. Hoewel in de literatuur wel wordt verdedigd dat de Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van de Europese Unie van 27 november 2003 ook van toepassing is voor Nederland wanneer sprake is van een internationale zaak waarbij een niet-lidstaat betrokken is, is de rechtbank van oordeel dat deze verordening slechts van toepassing is wanneer naast Nederland ten minste één andere lidstaat betrokken is. Daarvan is in dit geval geen sprake. Het Europese recht is immers tot stand gekomen om de betrekkingen tussen de lidstaten te regelen in het kader van het vrije verkeer van personen, goederen, diensten en kapitaal tussen de lidstaten en wordt in nationale kwesties slechts toegepast op gemeenschaps-onderdanen. Daarmee strookt niet een uitgangspunt dit recht in alle internationaal getinte kwesties automatisch toe te passen.

Ter zake van de echtscheiding dient gelet hierop te worden teruggevallen op artikel 4 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (hierna: Rv), dat overigens deze visie ook onderstreept door in lid 1 een bevoegdheid te creëren voor het geval voormelde verordening niet van toepassing is, hetgeen niet nodig was geweest als in elke IPR-situatie de verordening wel toepasselijk zou worden geacht. Voor die situaties worden overigens de artikelen 3, 4 en 5 van de Verordening van overeenkomstige toepassing verklaard ter bepaling van de rechtsmacht.

Op grond van artikel 4 lid 1 Rv juncto artikel 3 van EG Verordening 2201/2003 komt aan de Nederlandse rechter rechtsmacht toe ten aanzien van het verzoek tot echtscheiding, nu de verweerder zijn gewone verblijfplaats in Nederland heeft.

Partijen hebben geen gemeenschappelijke nationaliteit en geen gemeenschappelijk woonland. Ten tijde van de indiening van het echtscheidingsverzoek was de Wet van 25 maart 1981, houdende regeling van het conflictenrecht inzake van ontbinding van het huwelijk en scheiding van tafel en bed en de erkenning daarvan etc., nog van toepassing. Gelet op artikel 1 lid 1 sub c van die wet bepaalt Nederlands recht of echtscheiding kan worden verzocht en op welke gronden.

Nu de man erkent dat het huwelijk duurzaam is ontworcht, is het verzoek tot echtscheiding voor toewijzing vatbaar.

Ter zake van de verzoeken omtrent de hoofdverblijfplaats van en de verdeling van de zorg- en opvoedingstaken over de minderjarige dient allereerst te worden vastgesteld of de Nederlandse rechter rechtsmacht heeft. Op 1 mei 2011 is voor Nederland het Verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen (Den Haag, 19 oktober 1996, Trb. 1997, 299, "Haags Kinderbeschermingsverdrag 1996") in werking getreden. De Verenigde Staten zijn hierbij geen lid. Hoewel dit niet uitdrukkelijk in het verdrag is bepaald, moet ervan worden uitgegaan dat het verdrag niettemin van toepassing is indien hierop rechtsmacht kan worden gebaseerd en dat reciprociteit niet vereist is. De rechtsmacht hangt ingevolge artikel 5 van het Verdrag in beginsel af van de gewone verblijfplaats van de minderjarige. Partijen verschillen van mening over de vraag waar deze gewone verblijfplaats zich bevindt.

Waar iemand zijn of haar gewone verblijfplaats heeft, hangt af van een waardering van de feitelijke omstandigheden. Daarbij spelen onder meer factoren een rol als de duur van het verblijf, de sociale verbondenheid met de omgeving en de redenen van het verblijf.

De rechtbank overweegt dat uit de feiten voldoende naar voren komt dat het vertrek van de vrouw

met [dochter] naar de Verenigde Staten geen tijdelijk karakter had. De vrouw is Amerikaans burger en wilde zich met de minderjarige in de Verenigde Staten vestigen. De relatie met de man verkeerde in een moeilijke fase. Als deze zou verbeteren, was het de bedoeling dat de man ook naar de Verenigde Staten zou komen. Dat de man achteraf het gevoel heeft dat de vrouw die bedoeling niet had, maakt dit niet anders en blijft buiten betwisting dat de vrouw de bedoeling had zich definitief in de Verenigde Staten te vestigen met [dochter]. Het feit dat de man er in die situatie niet mee heeft ingestemd, doet er niet aan af dat inmiddels geruime tijd is verstreken gedurende welke tijd [dochter] in de VS heeft gewoond (in feite meer dan de helft van haar leven, waarbij de vrouw de verzorging van [dochter] voor haar rekening neemt en dat het haar bedoeling nog steeds is met [dochter] in de VS te blijven. Gelet hierop is de verblijfplaats van [dochter] gelegen in de VS.

Niet gezegd kan worden dat de vrouw [dochter] ongeoorloofd heeft overgebracht naar de VS. Partijen hebben hierover afspraken gemaakt en de man heeft met het vertrek ingestemd, weliswaar vanuit andere verwachtingen, maar dat doet aan de toestemming op dat moment niet af. De man heeft ook geen verzoek tot terugkeer ingediend. Het verzoek de hoofdverblijfplaats van [dochter] bij hem te bepalen kan niet als zodanig worden beschouwd.

Artikel 10 van het Verdrag bepaalt, voor zover van belang, dat de autoriteiten van een verdragsluitende staat in de uitoefening van hun bevoegdheid om te beslissen over een verzoek tot echtscheiding bevoegd zijn maatregelen te nemen, maar alleen indien het kind zijn gewone verblijfplaats in een andere verdragsluitende staat heeft. Zoals overwogen, zijn de Verenigde Staten geen lid bij dit verdrag.

Kortom, aan het Verdrag kan geen rechtsmacht worden ontleend. In dit geval wordt teruggevallen op de bepalingen in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Heeft de Nederlandse rechter rechtsmacht met betrekking tot de echtscheiding, dan heeft hij, voor zover de hiervoor genoemde EU-Verordening niet van toepassing is, ingevolge artikel 4 lid 3 Rv tevens rechtsmacht ter zake van de daarmee verband houdende nevenvoorzieningen. Met betrekking tot verzoeken tot regeling van het gezag en omgangsrecht verklaart de Nederlandse rechter zich onbevoegd indien hij zich wegens de geringe verbondenheid van de zaak met de rechtssfeer van Nederland niet in staat acht het belang van het kind naar behoren te beoordelen.

De rechtbank is van oordeel dat er voldoende verbondenheid met de Nederlandse rechtssfeer is, nu partijen in het verleden samen met hun dochter in Nederland hebben gewoond, de man daar nog woont en het kind mede de Nederlandse nationaliteit heeft. Ook bestaat voldoende zicht op de situatie van de beide ouders om een beslissing te kunnen geven over de hoofdverblijfplaats van de minderjarige en de verdeling van de zorg- en opvoedingstaken.

Ingevolge artikel 10:113 van het Burgerlijk Wetboek zijn de materieelrechtelijke bepalingen van het Verdrag van toepassing. Dit betekent dat de rechtbank overeenkomstig artikel 15 van het Verdrag het interne recht, oftewel het Nederlandse recht, toepast.

De man heeft geen zorgen geuit over de feitelijke verzorging van de minderjarige door de vrouw. Het bezwaar tegen vaststelling van de hoofdverblijfplaats bij de vrouw is dat er niet of nauwelijks contact zal zijn tussen de minderjarige en hem vanwege de afstand. Daar staat echter tegenover dat dit niet anders zal zijn indien de hoofdverblijfplaats van de minderjarige bij de man wordt bepaald en de vrouw niet naar Nederland terugkeert. Weliswaar sluit zij een terugkeer in die situatie niet uit, maar die opmerking biedt onvoldoende basis om ervan uit te gaan dat dit daadwerkelijk zal gebeuren.

De rechtbank kan het verzoek tot vaststelling van de hoofdverblijfplaats bij de ene of de andere ouder pas toewijzen als geconcludeerd kan worden dat partijen voldoende hebben gedaan om op basis van gelijkwaardigheid te overleggen over de ontstane situatie. Hiervoor wordt verwezen naar de uitspraak van de Hoge Raad van 13 april 2012, NJ 2012/245. Weliswaar is voldoende komen vast te staan dat

de man heeft ingestemd met het vertrek van de vrouw en [dochter] naar de Verenigde Staten, maar op dat moment werd ervan uitgegaan dat de relatie nog te redden was. In eerste instantie is het de bedoeling van partijen geweest een toekomst in Nederland op te bouwen, getuige het feit dat de vrouw een verblijfsvergunning heeft aangevraagd.

Doordat de vrouw reeds met [dochter] naar de Verenigde Staten was vertrokken voordat de relatie door haar werd beëindigd, bevond de man zich bij het maken van afspraken over de gevolgen daarvan voor de verdeling van de zorgtaken over [dochter] van meet af aan als “vragende partij” in een achterstandspositie. Dit verhoudt zich niet met het wettelijke uitgangspunt van gelijkwaardig ouderschap. Dit betekent dat de rechtbank op dit moment niet kan beslissen op de verzoeken van partijen en dat zij nader met elkaar dienen te overleggen over de wijze waarop elk van hen invulling kan geven aan het ouderschap. De rol die de vrouw thans voor de man weggelegd acht, is daarbij wel zeer minimaal. Van haar kan verlangd worden meer te doen om de man in de gelegenheid te stellen zijn vaderrol uit te oefenen. Dit betekent dat ook een terugkeer van de vrouw naar Nederland niet op voorhand uitgesloten mag worden. Anderzijds dient de man er rekening mee te houden dat het feit dat [dochter] al geruime tijd bij de vrouw verblijft en nog niet geheel duidelijk is op welke wijze hij feitelijk de verzorging zou regelen indien het hoofdverblijf van [dochter] bij hem zou worden bepaald kan en zal meewegen bij de uiteindelijke beslissing van de rechtbank.

De beslissing wordt aangehouden met opdracht aan partijen om in overleg te treden. In afwachting van hun berichtgeving wordt geen voorlopige beslissing gegeven.

Ingevolge artikel 4 lid 3 Rv heeft de Nederlandse rechter rechtsmacht ter zake van de door de vrouw verzochte bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de minderjarige.

Op het verzoek zal de rechtbank ingevolge artikel 4 van het Verdrag inzake de Wet die van toepassing is op onderhoudsverplichtingen, gesloten te 's Gravenhage op 2 oktober 1973, Trb. 1974, 86, het recht van de staat Virginia dienen toe te passen, nu de onderhoudsgerechtigde daar haar gewone verblijfplaats heeft. Dat de Verenigde Staten bij het Verdrag geen lid zijn, is daarbij niet relevant, nu artikel 3 van het Verdrag bepaalt dat de aangewezen wet van toepassing is, onafhankelijk van enig vereiste van wederkerigheid, zelfs indien het de wet van een niet-verdragsluitende staat betreft.

Afgaande op webinformatie van de Virginia Legislative Assembly (de wetgever van Virginia, <http://leg1.state.va.us/>) bestaat er in Virginia als uitgangspunt een forfaitair systeem, waarbij als weerlegbaar vermoeden geldt dat de daarin genoemde bedragen de juiste bedragen zijn (Code of Virginia, Title 20, Chapter 6). Voor zover de rechtbank kan vaststellen, overschrijdt de verzochte bijdrage het tabelbedrag niet, maar de belangrijkste kanttekening die daarbij gemaakt dient te worden is dat de tabellen zijn gebaseerd op bruto inkomen, terwijl het belastingstelsel in Virginia afwijkt van het Nederlandse en aannemelijk is dat bij een gelijk bruto inkomen in Virginia een hoger netto inkomen resteert. De man heeft verweer gevoerd tegen de hoogte van de verzochte bijdrage. Nu partijen nog niet in de gelegenheid zijn gesteld zich uit te laten over de inhoud van het recht van de staat Virginia op het gebied van kinderalimentatie en de consequenties daarvan voor het onderhavige verzoek, zal de rechtbank de zaak ook op dit punt aanhouden om partijen die gelegenheid alsnog te bieden.

Ter zake van de verdeling heeft de rechtbank eveneens rechtsmacht op grond van artikel 4 lid 3 juncto artikel 827 Rv. Op het verzoek is Nederlands recht van toepassing ingevolge het Haags Huwelijksvermogensverdrag 1978. Gesteld noch gebleken is dat partijen ten tijde van het sluiten een rechtskeuze hebben gemaakt en evenmin is gebleken van huwelijksvoorwaarden. Nu partijen geen gemeenschappelijke nationaliteit hebben, wordt het huwelijksvermogensrecht beheerst door het land van hun eerste huwelijksdomicilie, zijnde Nederland, en is sprake van een gemeenschap van goederen.

De rechtbank overweegt dat uit het feit dat de man zich heeft gerefereerd aan het oordeel van de rechtbank niet zonder meer mag worden afgeleid dat hij instemt met toewijzing van het verzoek. Een referte houdt niet méér in dan dat de desbetreffende partij de rechtbank verzoekt een in haar ogen juiste beslissing te nemen. Omdat dit meebrengt dat geen inhoudelijk verweer wordt gevoerd, kan een verzoek dan veelal worden toegewezen, maar daarvoor is wel vereist dat het verzoek aan de daaraan minimaal te stellen eisen voldoet. Dit betekent in ieder geval dat het de gronden moet bevatten waarop het verzoek rust.

De vrouw heeft aangevoerd dat het haar niet duidelijk is wat deel uitmaakt van de huwelijksgoederengemeenschap. De man heeft meerdere schulden zonder haar medeweten gemaakt. De vrouw stelt voor deze aan de man toe te delen. De persoonlijke bezittingen zijn al verdeeld. De inboedel, behoudens de kinderkamer, kan bij de man achterblijven.

Nu beide partijen niet weten welke schulden zij hebben, acht de rechtbank de vordering van de vrouw op dit punt te onbepaald. De spullen van [dochter] dienen bij haar te zijn. De man heeft daarmee ingestemd, zodat aangenomen wordt dat partijen dit in overleg kunnen regelen. Het verzoek van de vrouw wordt gelet hierop afgewezen.

De beslissing

De rechtbank:

spreekt de echtscheiding uit tussen partijen op 18 februari 2010 in Virginia Beach, Verenigde Staten van Amerika, met elkaar gehuwd;

wijst het verzoek omtrent de verdeling van de huwelijksgoederengemeenschap af;

alvorens verder te beslissen:

houdt de beslissing op de overige verzoeken aan tot de pro forma terechtzitting op woensdag 22 augustus 2012;

bepaalt dat partijen de rechtbank op die datum dienen in te lichten over de gedane pogingen om in overleg tot afspraken te komen over de verdeling van de zorg- en opvoedingstaken over [dochter] en een standpunt dienen in te nemen over de gevolgen van de toepasselijkheid van het recht van de staat Virginia op de kinderalimentatie;

houdt voor het overige iedere beslissing aan.

» Noot

1. Inleiding

Toepassing van het internationaal privaatrecht (hierna: IPR) in familiezaken is een ingewikkelde taak zowel voor advocaten als voor rechters. Door de plicht om ambtshalve het IPR toe te passen (art. 10:2 BW) worden rechters – ongeacht hetgeen door partijen is gesteld – verplicht om zich te vergewissen van de relevante IPR-bronnen. In deze uitspraak heeft de rechtbank twee IPR vragen (te weten bevoegdheid en toepasselijk recht) met betrekking tot vier verschillende kwalificaties (te weten echtscheiding, gezag, alimentatie en huwelijksvermogensrecht) onder de loep genomen. In deze annotatie zal even stil worden gestaan bij de toepassing van deze bronnen op drie van deze kwalificaties, namelijk: de echtscheiding, het gezag en de alimentatie.

2. Echtscheiding

In tegenstelling tot hetgeen door de rechter is aangevoerd, is de Brussel II-bis Verordening wel

degelijk van toepassing in gevallen waarin er slechts één lidstaat bij betrokken is (Vonken/Oderkerk, *T&C Personen en Familierecht*, Deventer: Kluwer 2012, art. 6, aant. 2, p. 2474). Men moet in het kader van de toepassing van de Brussel II-bis Verordening duidelijk onderscheid maken tussen het formele toepassingsgebied enerzijds, en de bevoegdheidsregels zelf anderzijds. Op grond van art. 6 Brussel II-bis claimt de Verordening exclusieve werking indien de verweerder zijn of haar gewone verblijfplaats op het grondgebied van een lidstaat heeft of onderdaan is van een lidstaat. Hiervoor is niet vereist dat de verzoeker enige binding met een lidstaat heeft. Hoewel het formele toepassingsgebied door de uitspraak van het HvJ EG in *Sunderlind Lopez* is uitgebreid (HvJ EG 29 november 2007, C68/07, NIPR 2008, nr. 2), is *in casu* aan het in art. 6 gestelde formele toepassingsgebied al voldaan. *In casu* was Brussel II-bis wel degelijk van toepassing omdat de verweerder (de man) zowel zijn gewone verblijfplaats in Nederland had, als de Nederlandse nationaliteit had. Het feit dat de verzoeker (de vrouw) in de Verenigde Staten woonachtig was, doet hier niets van af.

Nadat men heeft vastgesteld dat de Verordening van toepassing is (materieel, formeel en temporeel), dient men naar de bevoegdheidsscheppende bepalingen in art. 3, 4 en 5 Brussel II-bis te kijken om vast te stellen of de Nederlandse rechter bevoegd is in de onderhavige kwestie. Op grond van art. 3 Brussel II-bis had de rechter kunnen vaststellen dat hij rechtsmacht had om reden dat de verweerder zijn gewone verblijfplaats in Nederland had (art. 3 lid 1 onder a 1e streepje). Hoewel het *in casu* geen verschil in resultaat maakt, is het wel van belang dat de rechter zijn bevoegdheid op de juiste gronden baseert. Art. 4 Rv is in dit geval zeker niet van toepassing.

3. Gezag

Ten aanzien van de vraag of aan de rechter rechtsmacht toekomt met betrekking tot de verzoeken omtrent het gezag, had de rechter ook naar Brussel II-bis moeten kijken. Hoewel Brussel II-bis voornamelijk slechts formeel van toepassing is indien het kind zijn gewone verblijfplaats op het grondgebied van een lidstaat heeft, wijkt art. 12 Brussel II-bis hier van af. Partijen kunnen op grond van art. 12 Brussel II-bis een forumkeuze uitbrengen voor de rechter van een lidstaat met betrekking tot hun gezagsverhoudingen ongeacht de gewone verblijfplaats van het kind. Gezien het feit dat internationale instrumenten voorrang claimen boven nationale bronnen op grond van art. 93 en 94 Grondwet (Gw) had de rechter eerst moeten vaststellen of hij bevoegd was op grond van art. 12 Brussel II-bis alvorens in te gaan op de desbetreffende artikelen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv). Het feit dat de rechter geen aandacht besteedt aan Brussel II-bis is vreemd gelet op de uitgebreide behandeling door de rechter van alle IPR-leerstukken.

Vervolgens stelt de rechter vast: “Ingevolge artikel 10:113 van het Burgerlijk Wetboek zijn de materieelrechtelijke bepalingen van het Verdrag van toepassing. Dit betekent dat de rechtbank overeenkomstig artikel 15 van het Verdrag het interne recht, oftewel het Nederlandse recht, toepast.” Deze zin geeft blijk van een verkeerde opvatting omtrent de betekenis van art. 10:113 BW. Op grond van art. 93 en 94 Gw gaan, kort samengevat, internationale instrumenten voor nationale instrumenten. Art. 10:113 BW beoogt om “de rechtstoepasser voor zo ver nodig opmerkzaam te maken op de internationale achtergrond van deze afdeling” (Vonken, *T&C Personen- en Familierecht*, Deventer: Kluwer 2012, art. 10:116, p. 2751). Het Haags Kinderbeschermingsverdrag 1996 heeft universele werking in die zin dat het van toepassing is ongeacht of het daardoor aangewezen toepasselijke recht het recht van een verdragsluitende staat is of niet (art. 20 HKBV 1996). Dit betekent dat de verwijzing naar art. 10:113 BW niet nodig was en dat de regels van het Haags Kinderbeschermingsverdrag 1996 van toepassing zijn op grond van het Verdrag zelf.

4. Alimentatie

Het verzoekschrift is op 25 november 2011 ingekomen. Dit betekent dat met betrekking tot de vragen rondom de alimentatie, men naar de nieuwe regelgeving op dit terrein had moeten kijken. Met betrekking tot de bevoegdheid van de rechter dient men sinds 18 juni 2011 de regels van de

Alimentatieverordening (nr. 4/2009) te raadplegen, terwijl de regels omtrent toepasselijk recht in het Haags Alimentatie Protocol 2007 zijn opgenomen. Gelet op de universele werking van de Alimentatieverordening is het wel van belang dat men enkel gebruik maakt van de Alimentatieverordening in bevoegdheidskwesties omtrent alimentatieverzoeken (zie verder Curry-Sumner, *T&C Personen- en Familierecht*, Deventer: Kluwer 2012, art. 3-14, p. 2908-2919).

5. Conclusie

Hoewel het erg fijn is om een uitgebreide behandeling van de relevante IPR-bronnen aan te treffen in een rechterlijke uitspraak, dient men voor de correcte toepassing van de rechtsregels te zorgen. Hoewel in dit geval het uiteindelijke resultaat niet beïnvloed werd door de verkeerde toepassing van de IPR-regels, had dat met andere feiten anders kunnen zijn.

mr. I. Curry-Sumner,